

**INSO
15219**

1st. Edition

Sep.2013

جمهوری اسلامی ایران
Islamic Republic of Iran

سازمان ملی استاندارد ایران

Iranian National Standardization Organization

استاندارد ملی ایران

۱۵۲۱۹

چاپ اول

شهریور ۱۳۹۲

مداخلات پرستاری - عمل پیوند کلیه-آماده
سازی و مراقبت های اهداکننده - آیین کار

**Nursing Interventions-Kidney Transplant –
Preparing & Caring kidney Donor-Code of
Practice**

ICS:11.020

به نام خدا

آشنایی با سازمان ملی استاندارد ایران

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ تنها مرجع رسمی کشور است که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) ایران را به عهده دارد.

نام موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب یکصد و پنجاه و دومین جلسه شورای عالی اداری مورخ ۹۰/۶/۲۹ به سازمان ملی استاندارد ایران تغییر و طی نامه شماره ۲۰۶/۳۵۸۳۸ مورخ ۹۰/۷/۲۴ جهت اجرا ابلاغ شده است.

تدوین استاندارد در حوزه های مختلف در کمیسیون های فنی مرکب از کارشناسان سازمان، صاحب نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجاری است که از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرف کنندگان، صادرکنندگان و وارد کنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازمان های دولتی و غیر دولتی حاصل می شود. پیش نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذی نفع و اعضای کمیسیون های فنی مربوط ارسال می شود و پس از دریافت نظرها و پیشنهادهای در کمیته ملی مرتبط با آن رشته طرح و در صورت تصویب به عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می شود.

پیش نویس استانداردهایی که مؤسسات و سازمان های علاقه مند و ذی صلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می کنند در کمیته ملی طرح و بررسی و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می شود. بدین ترتیب، استانداردهایی ملی تلقی می شوند که بر اساس مفاد نوشته شده در استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیته ملی استاندارد مربوط که سازمان ملی استاندارد ایران تشکیل می دهد به تصویب رسیده باشد.

سازمان ملی استاندارد ایران از اعضای اصلی سازمان بین المللی استاندارد (ISO)^۱، کمیسیون بین المللی الکتروتکنیک (IEC)^۲ و سازمان سازمان بین المللی اندازه شناسی قانونی (OIML)^۳ است و به عنوان تنها رابط^۴ کمیسیون کدکس غذایی (CAC)^۵ در کشور فعالیت می کند. در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی های خاص کشور، از آخرین پیشرفت های علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین المللی بهره گیری می شود.

سازمان ملی استاندارد ایران می تواند با رعایت موازین پیش بینی شده در قانون، برای حمایت از مصرف کنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست محیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و/یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری نماید. سازمان می تواند به منظور حفظ بازارهای بین المللی برای محصولات کشور، اجرای استانداردهای کالاهای صادراتی و درجه بندی آن را اجباری نماید. همچنین برای اطمینان بخشیدن به استفاده کنندگان از خدمات سازمان ها و مؤسسات فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرسی، ممیزی و صدور گواهی سیستم های مدیریت کیفیت و مدیریت زیست محیطی، آزمایشگاه ها و مراکز کالیبراسیون (واسنجی) و وسایل سنجش، سازمان ملی استاندارد ایران این گونه سازمان ها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران ارزیابی می کند و در صورت احراز شرایط لازم، گواهینامه تأیید صلاحیت به آن ها اعطا و بر عملکرد آن ها نظارت می کند. ترویج دستگاه بین المللی یکاها، کالیبراسیون (واسنجی) و وسایل سنجش، تعیین عیار فلزات گرانبها و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این سازمان است.

1- International Organization for Standardization

2 - International Electrotechnical Commission

3- International Organization of Legal Metrology (Organisation Internationale de Metrologie Legale)

4 - Contact point

5 - Codex Alimentarius Commission

کمیسیون فنی تدوین استاندارد

مداخلات پرستاری – عمل پیوند کلیه – آماده سازی و مراقبت های اهداکننده – آیین کار

رئیس:

میرزا بیگی، غضنفر
(کارشناس ارشد کارآفرینی)

دبیر:

سالمی، صدیقه
(کارشناس ارشد آموزش پرستاری)

اعضاء: (اسامی به ترتیب حروف الفبا)

حضرتی، مریم
(کارشناس ارشد پرستاری داخلی و جراحی)

رضوی، سیده مریم
(کارشناس پرستاری)

موسی پور، معصومه
(کارشناس پرستاری و کارشناس ارشد آموزش زبان انگلیسی)

نسایه، زهرا
(کارشناس ارشد پرستاری داخلی و جراحی)

وفائیان، نادیا
(کارشناس پرستاری)

سمت و/یا نمایندگی

رئیس کل سازمان نظام پرستاری

معاون فنی سازمان نظام پرستاری
عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران

عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی شیراز

کارشناس معاونت فنی سازمان نظام پرستاری کل کشور

کارشناس معاونت فنی سازمان نظام پرستاری کل کشور

عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی شیراز

کارشناس معاونت فنی سازمان نظام پرستاری کل کشور

پیش‌گفتار

استاندارد "مداخلات پرستاری - عمل پیوند کلیه- آماده سازی و مراقبت های اهداکننده -آیین کار" که پیش نویس آن در کمیسیون های مربوط به موجب بند ۵ ماده ۳ قانون سازمان نظام پرستاری مصوب ۸۱/۹/۱۱ مجلس شورای اسلامی توسط سازمان نظام پرستاری تهیه و تدوین شده و در هفتاد و نهمین اجلاس کمیته ملی استاندارد خدمات مورخ ۹۰/۶/۲۶ مورد تصویب قرار گرفته است، اینک به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱، به عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می‌شود. برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت های ملی و جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در مواقع لزوم تجدید نظر خواهد شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح و تکمیل این استانداردها ارائه شود، هنگام تجدید نظر در کمیسیون فنی مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت. بنابراین، باید همواره از آخرین تجدیدنظر استانداردهای ملی استفاده کرد.

منابع و مآخذی که برای تهیه این استاندارد مورد استفاده قرار گرفته به شرح زیر است:

- ۱- بلک و هوکس. پرستاری داخلی و جراحی. ترجمه اعضای هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی. تهران: جامعه نگر، سالمی. ۱۳۸۵.
- ۲- سازمان نظام پرستاری. استاندارد های خدمات پرستاری. تهران: ۱۳۸۵.
- ۳- خانی، ویدا. نارویی، سلیمان. هاشمزهی، حسن. اصول مراقبت های پرستاری ویژه در بخش پیوند کلیه. تهران: انتشارات آبنوس. ۱۳۸۷.
- 4- Smeltzer, Suzanne C. Hinkle, Janice L. Brunner and Suddarth's Textbook of Medical – Surgical Nursing. 12th Edition, Philadelphia: Lippincott Co, 2010.
- 5- Schilling McCann, Judith A. Nursing Procedures. London: Lippincott Williams & Wilkins. CO. Fifth Edition. 2009.
- 6- Holland, Karen. Mini Encyclopaedia of nursing. New York: Elsevier. 2005.
- 7- Anderson, Lois E. Mosby's Dictionary. ST. Louis: The C.V. Mosby CO.1990.

مداخلات پرستاری - عمل پیوند کلیه - آماده سازی و مراقبت های اهداکننده - آیین کار

۱ هدف و دامنه کاربرد

هدف از تدوین این استاندارد، شناسایی و اجرای اصول مداخلات پرستاری در عمل پیوند کلیه در خصوص آماده سازی و مراقبت های اهداکننده به منظور کاهش استرس و خطرات احتمالی حین انجام کار و طرح گام به گام این خدمت به منظور بهبود کیفیت کار، پیشگیری از خطاهای احتمالی و همچنین امکان اجرای یکسان خدمات می باشد. این استاندارد در موارد زیر کاربرد دارد:

- الف- در کلیه بخش های پیوند کلیه در صورت نیاز به این خدمت برای ارائه مراقبت های پرستاری یکسان و روشن.
- ب- در مراجع قضائی به منظور سندی قیاسی برای بررسی کیفیت اقدامات انجام شده.

۲ مراجع الزامی

مدارک الزامی زیر حاوی مقرراتی است که در متن این استاندارد ملی ایران به آن ها ارجاع داده شده است. بدین ترتیب آن مقررات جزئی از این استاندارد محسوب می شود. در صورتی که به مدرکی با ذکر تاریخ انتشار ارجاع داده شده باشد، اصلاحیه ها و تجدید نظرهای بعدی آن مورد نظر این استاندارد ملی ایران نیست. در مورد مدارکی که بدون ذکر تاریخ انتشار به آن ها ارجاع داده شده است، همواره آخرین تجدید نظر و اصلاحیه های بعدی آن مورد نظر است. استفاده از مراجع زیر برای کاربرد استاندارد الزامی است:

- ۱-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۰۵، مداخلات پرستاری - آموزش به بیمار - آیین کار
- ۲-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۰۸، مداخلات پرستاری - اندازه گیری فشار خون - آیین کار
- ۳-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۱۱، مداخلات پرستاری - تعویض پانسمان بیمار - آیین کار
- ۴-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۲۱، مداخلات پرستاری - اندازه گیری درجه حرارت از راه زیر بغل - آیین کار
- ۵-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۲۸، مداخلات پرستاری - بررسی تنفس - آیین کار
- ۶-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۳۲، مداخلات پرستاری - ارزیابی نبض رادیال - آیین کار
- ۷-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۴۲، مداخلات پرستاری - ثبت و گزارش نویسی - آیین کار
- ۸-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۴۳، مداخلات پرستاری - کمک به بیمار/مددجو در راه رفتن - آیین کار
- ۹-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۵۳، مداخلات پرستاری - پایش جذب و دفع - آیین کار
- ۱۰-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۵۸، مداخلات پرستاری - آویزان کردن پاهای بیمار - آیین کار
- ۱۱-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۶۱، مداخلات پرستاری - بررسی دستورات پزشک - آیین کار
- ۱۲-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۹۹، مداخلات پرستاری - تزریق وریدی با سوزن پروانه ای یا آنژیوکت - آیین کار

۱۳-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۱۰۱، مداخلات پرستاری- تزریق دارو به داخل ورید از طریق ست سرم یا آنژیوکت (تزریق بلوس داخل ورید)- آیین کار

۱۴-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۱۴۴، مداخلات پرستاری- تعیین هویت بیمار/مددجو- آیین کار

۱۵-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۱۴۵، مداخلات پرستاری- انجام الکتروکاردیوگرافی (ECG) در بزرگسالان- آیین کار

۱۶-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۱۴۷، مداخلات پرستاری- پالس اکسی متری در بزرگسالان- آیین کار

۱۷-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۱۷۴، مداخلات پرستاری- نقل و انتقال بیمار از بخش به اتاق عمل- آیین کار

۱۸-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۲۱۵، مداخلات پرستاری- مراقبت از چست تیوب و درناژ تخلیه پلور- آیین کار

۱۹-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۲۱۶، مداخلات پرستاری- آموزش تنفس لب غنچه ای- آیین کار

۲۰-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۲۱۷، مداخلات پرستاری- آموزش سرفه موثر- آیین کار

۲۱-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۲۱۸، مداخلات پرستاری- پایش الکتروکاردیوگرام (ECG) بیمار- آیین کار

۳ اصطلاحات و تعاریف

در این استاندارد اصطلاحات و تعاریف زیر به کار می رود:

۱-۳

پرستار^۱

فردی است که موفق به کسب دانشنامه کارشناسی در رشته پرستاری گردیده است .

۲-۳

مددجو/ بیمار^۲

شخصی که برای دریافت خدمات درمانی به یکی از مراکز بهداشتی / درمانی مراجعه می کند .

۳-۳

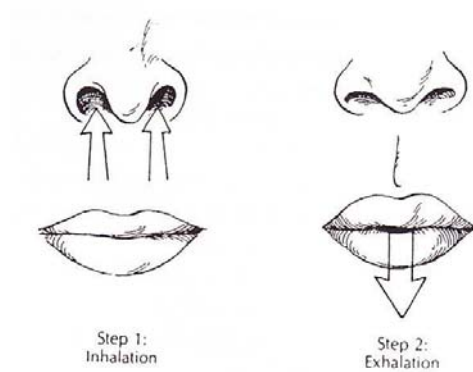
تنفس لب غنچه ای^۳

هدف از تنفس با لب های غنچه ای آموزش ورزش عضلات بازدم است (به شکل ۱ و بند ۹-۴ مراجعه شود).

1 -Nurse

2 -Patient / Client

3 -Pursed-Lip Breathing

شکل ۱- روش تنفس لب غنچه ای

۴-۳

رضایت نامه آگاهانه^۱

اجازه ی کتبی که از بیمار جهت انجام فرآیند یا تستی خاص اخذ می شود. جهت اخذ این رضایت نامه تمامی فواید و ضررهای تست یا فرآیند درمانی به طور شفاف قبل از انجام فرآیند و تست، برای بیمار توضیح داده می شود و به طور مکتوب و خوانا در برگه رضایت نامه درج شده است.

۴ اهداف مداخله ای

کاهش استرس و خطرات احتمالی حین انجام کار

۵ حداقل وسایل مورد نیاز

۱-۵ وسایل مورد نیاز مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۱۷۴

۲-۵ لباس بخش

۳-۵ دستگاه مانیتورینگ قلبی

۴-۵ ظرف اندازه گیری ادرار

۵-۵ برگه ثبت جذب و دفع

۶-۵ وسایل خونگیری و لوله آزمایش

۷-۵ وسایل پانسمان مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۱۱

۸-۵ وسایل اندازه گیری علائم حیاتی مطابق با استاندارد ملی ایران شماره های ۱۵۰۰۸ و ۱۵۰۳۲ و ۱۵۰۲۱ و

۱۵۰۲۸

۶ روش انجام کار

۱-۶ اقدامات قبل از عمل دهندگان کلیه:

۱-۱-۶ هویت بیمار/ مددجو مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۱۴۴ تعیین شود.

۱-۲-۶ دستور پزشک مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۶۱ بررسی شود.

یادآوری- بیمار/ مددجو از چند روز قبل (یک تا سه روز) مطابق با دستور پزشک در بیمارستان بررسی و برای عمل آماده شود.

۱-۳-۶ رضایت آگاهانه از بیمار/ مددجو اخذ شود (در صورتی که متاهل است، از همسرش نیز رضایت گرفته شود).

۱-۴-۶ در مورد روش انجام کار با بیمار/ مددجو یا خانواده وی صحبت شود.

۱-۵-۶ معاینه فیزیکی کامل توسط پزشک از بیمار انجام و موارد زیر بررسی شود:

الف- عدم وجود بیماری یا عفونت سیستمیک

ب- عدم سابقه سرطان

پ- عدم وجود فشار خون بالا یا بیماری کلیوی

ت- کفایت عملکرد کلیوی توسط آزمایشات انجام شده

ث- داشتن آگاهی کامل و درک روشنی از جراحی و از دست دادن کلیه و ارزشیابی روانی

ج- بررسی وجود هر گونه سابقه آلرژی به داروها

یادآوری- شرح حال کامل از بیمار با توجه به موارد فوق توسط پرستار نیز گرفته شود و هرگونه مورد غیر معمول به پزشک اطلاع داده شود.

۱-۶-۶ آزمایشات رایج شامل موارد زیر انجام شود و نتایج آنها به پزشک گزارش شود:

- آنژیوگرافی عروق کلیه

- HIV

- HBSAg

- HCV

- CMV آنتی بادی IgM / IgG

- PPD

- سونوگرافی و IVP

- U/A و U/C

- بیوشیمی و CBC

- ادرار ۲۴ ساعته (VOL, Cr, Pro)

- تست گراویندکس (در خانم ها)

- PT – PTT – INR

Blood Group & RH -

هشدار-اهداء عضو دهندگان کلیه که نتایج آزمایش های HCV,HIV,HBSAG آنها مثبت است ممنوع است.

۶-۱-۷ بررسی شود که بیمار/مددجو، آنژیوگرافی عروق کلیه برای بررسی وضعیت عروقی کلیه را انجام داده و نتیجه به پزشک جراح گزارش شود.

۶-۱-۸ نوار قلبی مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۱۴۵ و عکس قفسه سینه از بیمار/مددجو گرفته شود.

۶-۱-۹ سازگاری خونی و بافتی دهنده و گیرنده مورد بررسی قرار داده شود.

۶-۱-۱۰ بیمار/مددجو شب قبل از عمل، برای شام فقط می تواند سوپ و مایعات بخورد و سپس از ۶ تا ۸ ساعت قبل از عمل ناشتا باشد.

۶-۱-۱۱ مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۹۹ راه وریدی مناسب برای بیمار/مددجو برقرار شود.

۶-۱-۱۲ بیمار/مددجو به طور کامل قبل از عمل بر اساس دستور پزشک سرم درمانی شود.

۶-۱-۱۳ ادرار یک ساعت قبل از عمل اندازه گیری و حجم آن در پرونده ثبت شود.

۶-۱-۱۴ آمادگی رزرو خون بیمار شب قبل از عمل مجدداً بررسی شود.

۶-۱-۱۵ یک تا دو ساعت پس از شام یک شیشه روغن کرچک بر اساس دستور پزشک به بیمار/مددجو داده شود.

۶-۱-۱۶ بیمار/مددجو روز قبل از عمل حمام کند و شکم و پهلوها و کشاله ران را موزدایی نماید.

۶-۱-۱۷ بیمار/مددجو مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۱۷۴ به اتاق عمل تحویل داده شود.

۶-۲-۱ مراقبت های بعد از عمل دهندگان کلیه :

۶-۲-۱ هویت بیمار/مددجو تعیین شود.

۶-۲-۲ بیمار/مددجو از اتاق عمل تحویل گرفته شود.

۶-۲-۳ از عملکرد مناسب خط وریدی بیمار/مددجو اطمینان حاصل شود.

۶-۲-۴ بیمار/مددجو از برانکارد به تخت منتقل شود.

۶-۲-۵ گان یا لباس اتاق عمل با لباس بخش تعویض شود.

۶-۲-۶ بیمار/مددجو پس از ورود به بخش مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۲۱۸ به دستگاه مانیتورینگ متصل و موارد زیر بررسی شود:

الف- فشار خون

ب- نبض رادیال

پ- درجه حرارت

ت- تنفس

ث- ریتم قلبی

ج- اشباع اکسیژنی مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۱۴۷

۶-۲-۷ دستور پزشک بررسی شود.

۶-۲-۸ فرآیند کار به بیمار/مددجو توضیح داده شود.

۶-۲-۹ بیمار/مددجو باید طبق دستور پزشک در تخت استراحت مطلق داشته باشد.

۶-۲-۱۰ جذب و دفع مایعات مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۵۳، بر اساس دستور پزشک کنترل شود.

هشدار- اولین اقدام در صورت قطع ناگهانی برون ده ادراری، کنترل باز بودن سوند ادراری و اطلاع فوری به پزشک معالج می باشد.

یادآوری- حجم، نوع و رنگ ترشحات همووک نیز در صورت وجود، اندازه گیری و ثبت می شود.

۶-۲-۱۱ علایم حیاتی بیمار/مددجو و محل عمل جراحی از نظر خونریزی طبق دستور پزشک دقیقاً کنترل و ثبت شود.

۶-۲-۱۲ هرگونه علایم خونریزی یا تغییر غیر طبیعی در علایم حیاتی فوراً به جراح اطلاع داده شود.

یادآوری- نشانه های خونریزی شامل بی قراری و نگرانی، پوست سرد و رنگ پریده، افزایش ضربان قلب، کاهش هوشیاری تدریجی می باشد.

۶-۲-۱۳ سرم های بیمار/مددجو بر اساس دستور پزشک تزریق شود.

۶-۲-۱۴ در صورت لزوم، داروهای مسکن بر اساس دستور پزشک به بیمار/مددجو داده شود.

۶-۲-۱۵ آزمایشات متداول (BS, BUN, Cr, Na, K, CBC) بر اساس دستور پزشک انجام شود.

۶-۲-۱۶ علایم عفونت بررسی شود و در صورت وجود هر یک از این علایم فوراً به پزشک معالج اطلاع داده شود.

یادآوری- علایم عفونت شامل تب و لرز، تاکی کاردی، تاکی پنه، ادم، اریتم، حساسیت و ترشح از محل عمل، لکوسیتوز یا لکوپنی است.

۶-۲-۱۷ مطابق با دستور پزشک، بیمار/مددجو تا ۲۴ ساعت اول از راه دهان ناشتا است و تنها مجاز است داروهای خوراکی را مصرف کند.

۶-۲-۱۸ تغذیه بیمار/مددجو با مایعات شروع می شود و در صورت تحمل با غذاهای نرم ادامه پیدا می کند و سپس با توجه به دستور پزشک رژیم معمولی شروع می شود.

۶-۲-۱۹ در صورت نیاز (PRN)، پانسمان بیمار/مددجو مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۱۱، تعویض شود.

۶-۲-۲۰ سرفه موثر مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۲۱۷، آموزش داده شود.

۶-۲-۲۱ فیزیوتراپی تنفسی (مانند روش تنفس لب غنچه ای) مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۲۱۶ به بیمار/مددجو آموزش داده شود و انجام آن توسط وی نظارت شود.

۶-۲-۲۲ فعالیت بیمار/مددجو مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۵۸ ، و استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۴۳، معمولاً ۲۴ ساعت بعد از عمل مطابق با دستور پزشک و در حد تحمل وی انجام می شود.

۶-۲-۲۳ آموزش های بعد از عمل، مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۰۵، به بیمار/مددجو و خانواده ی وی به صورت کتبی و شفاهی به صورت زیر داده شود:

الف- متوسط زمان بستری اهدا کننده کلیه پس از عمل، ۳ روز است.

ب- پس از ترخیص از بیمارستان، اهداکننده مقداری درد در اطراف ناحیه عمل حس می کند و احساس خستگی عمومی دارد. این واکنش طبیعی بدن در پاسخ به عمل جراحی است و به مرور زمان بهبود می یابد.

پ- تا ۲ هفته پس از عمل رانندگی نکند.

ت- تا ۴ هفته پس از عمل از بلند کردن اجسام سنگین یا فعالیت های سنگین خودداری کند.

ث- تا ۴ هفته پس از عمل فعالیت جنسی نداشته باشد.

یادآوری- برنامه آموزشی مراقبت از خود به بیماران پیوند کلیه از زمان بستری شدن در بخش آغاز شود.

۶-۱۳-۲۴ اطلاعات و یافته ها مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۵۰۴۲ شامل موارد زیر ثبت شود:

الف- علائم حیاتی

ب- یافته های آزمایشگاهی

پ- میزان مایعات دریافتی و برون ده ادراری هر ۳ ساعت

ت- آموزش های ارائه شده به بیمار

ث- سایر اقدامات و مشاهدات انجام شده

۷ شرایط انجام کار

۷-۱ دقت و صحت در انجام کار

۷-۲ حفظ حریم و حرمت مددجو/بیمار

۷-۳ ارائه توضیحات لازم به مددجو/بیمار درمورد نحوه انجام فرایند کار

۷-۴ رعایت نکات استریل و ایمنی

۷-۵ رعایت فوریت زمانی

۸ شرایط ارائه دهنده خدمت

این فرآیند کار توسط پرستار و در بخش پیوند کلیه برای مددجو/بیمار انجام می گیرد.

۹ نکات آموزشی

۱-۹ بیمار حتماً باید اوراق رضایت از همسر یا والدین خود داشته باشد.

۳-۹ بیمار جهت ارزیابی وضعیت عملکرد کلیه تحت نظر نفرولوژیست باشد.

۴-۹ جهت انجام این تنفس لب غنچه ای باید به بیمار توصیه کرد از بینی نفس بکشد و تا عدد ۳ بشمارد. سپس لب هایش را تقریباً به هم بفشارد و با منقبض کردن شکم، هوای درون ریه ها را به آهستگی از دهان خارج نماید. ضمن طولانی کردن بازدم از طریق لب های غنچه ای تا عدد ۷ بشمارد. جهت تسهیل این تنفس، روی صندلی بنشیند و بازوهایش را روی شکم خم نماید. در هنگام راه رفتن طی دو قدم از طریق بینی نفس بکشد و طی ۴-۵ قدم، هوای درون ریه را از خلال لب های غنچه ای خارج نماید.

پیوست الف
(الزامی)
حقوق مددجو/ بیمار

الف-۱ مددجو/ بیمار حق دارد در اسرع وقت درمان و مراقبت مطلوب، مؤثر و همراه با احترام کامل را بدون توجه به عوامل نژادی فرهنگی و مذهبی از گروه درمان انتظار داشته باشد.

الف-۲ مددجو/ بیمار حق دارد محل بستری، پزشک، پرستار و سایر اعضای گروه معالج را در صورت تمایل بشناسد.

الف-۳ مددجو/ بیمار حق دارد در خصوص مراحل تشخیص، درمان و سیر پیشرفت بیماری خود اطلاعات ضروری را شخصاً و یا در صورت تمایل از طریق یکی از وابستگان از پزشک معالج درخواست نماید به طوری که در فوریت‌های پزشکی این امر نباید منجر به تأخیر در ادامه درمان یا تهدید جانی مددجو/ بیمار گردد.

الف-۴ مددجو/ بیمار حق دارد قبل از معاینات و اجرای درمان اطلاعات ضروری در خصوص عوارض احتمالی و یا کاربرد سایر روش‌ها را در حد درک خود از پزشک معالج دریافت و در انتخاب شیوه نهایی درمان مشارکت نماید.

الف-۵ مددجو/ بیمار حق دارد در صورت تمایل شخصی و عدم تهدید سلامتی آحاد جامعه طبق موازین قانونی رضایت شخصی خود از خاتمه درمان را اعلام و یا به دیگر مراکز درمانی مراجعه نماید.

الف-۶ مددجو/ بیمار حق دارد جهت حفظ حریم شخصی خود از محرمانه ماندن محتوای پرونده پزشکی، نتایج معاینات و مشاوره‌های بالینی جز در مواردی که براساس وظایف قانونی از گروه معالج استعلام صورت می‌گیرد اطمینان حاصل نماید.

الف-۷ مددجو/ بیمار حق دارد از رازداری پزشک و دیگر اعضای تیم معالج برخوردار باشد لذا حضور بالینی افرادی که مستقیماً در روند درمان شرکت ندارند موقوف به کسب اجازه مددجو/ بیمار خواهد بود.

الف-۸ مددجو/ بیمار حق دارد از دسترسی به پزشک معالج و دیگر اعضای اصلی گروه معالج در طول مدت بستری، انتقال و پس از ترخیص اطمینان حاصل نماید.

پیوست ب

(الزامی)

منشور حقوق بیمار / مددجو در ایران

ب- ۱ بینش و ارزش

یکایک افراد جامعه متعهد به حفظ و احترام به کرامت انسان ها می باشند. این امر در شرایط بیماری از اهمیت ویژه ای برخوردار است. بر اساس قانون اساسی توجه به کرامت والای انسانی از اصول پایه نظام جمهوری اسلامی بوده ، دولت موظف است خدمات بهداشتی - درمانی را برای یکایک افراد کشور تأمین کند. بر این اساس ارائه خدمات سلامت باید عادلانه و مبتنی بر احترام به حقوق و رعایت کرامت انسانی بیماران صورت پذیرد .

این منشور با توجه به ارزشهای والای انسانی و مبتنی بر فرهنگ اسلامی و ایرانی و بر پایه برابری کرامت ذاتی تمامی گیرندگان خدمات سلامت و با هدف حفظ ، ارتقا و تحکیم رابطه انسانی میان ارائه کنندگان و گیرندگان خدمات سلامت تنظیم شده است.

ب- ۲ حقوق بیمار / مددجو

ب-۲-۱ دریافت مطلوب خدمات سلامت حق بیمار / مددجو است .
ارائه خدمات سلامت باید:

ب-۲-۱-۱ شایسته شان و منزلت انسان و با احترام به ارزشها، اعتقادات فرهنگی و مذهبی باشد ؛

ب-۲-۱-۲ بر پایه ی صداقت، انصاف، ادب و همراه با مهربانی باشد ؛

ب-۲-۱-۳ فارغ از هرگونه تبعیض از جمله قومی، فرهنگی، مذهبی، نوع بیماری و جنسیتی باشد ؛

ب-۲-۱-۴ بر اساس دانش روز باشد ؛

ب-۲-۱-۵ مبتنی بر برتری منافع بیمار / مددجو باشد ؛

ب-۲-۱-۶ در مورد توزیع منابع سلامت مبتنی بر عدالت و اولویت های درمانی بیماران / مددجویان باشد ؛

ب-۲-۱-۷ مبتنی بر هماهنگی ارکان مراقبت اعم از پیشگیری، تشخیص، درمان و توانبخشی باشد ؛

ب-۲-۱-۸ به همراه تامین کلیه امکانات رفاهی پایه و ضروری و به دور از تحمیل درد و رنج و محدودیت های غیرضروری باشد ؛

ب-۲-۱-۹ توجه ویژه ای به حقوق گروه های آسیب پذیر جامعه از جمله کودکان، زنان باردار، سالمندان، بیماران / مددجویان روانی، زندانیان، معلولان ذهنی و جسمی و افراد بدون سرپرست داشته باشد ؛

ب-۲-۱-۱۰ در سریع ترین زمان ممکن و با احترام به وقت بیمار / مددجو باشد ؛

ب-۲-۱-۱۱ با در نظر گرفتن متغیرهایی چون زبان، سن و جنس گیرندگان خدمت باشد ؛

ب-۲-۱-۱۲ در مراقبت‌های ضروری و فوری (اورژانس)، بدون توجه به تأمین هزینه‌ی آن صورت گیرد. در موارد غیرفوری (الکتیو) بر اساس ضوابط تعریف شده باشد؛

ب-۲-۱-۱۳ در مراقبت‌های ضروری و فوری (اورژانس)، در صورتی که ارائه خدمات مناسب ممکن نباشد، لازم است پس از ارائه‌ی خدمات ضروری و توضیحات لازم، زمینه انتقال بیمار/مددجو به واحد مجهز فراهم گردد؛

ب-۲-۱-۱۴ در مراحل پایانی حیات که وضعیت بیماری غیر قابل برگشت و مرگ بیمار/مددجو قریب الوقوع می باشد با هدف حفظ آسایش وی ارائه گردد. منظور از آسایش کاهش درد و رنج بیمار/مددجو، توجه به نیازهای روانی، اجتماعی، معنوی و عاطفی وی و خانواده‌اش در زمان احتضار می‌باشد. بیمار/مددجو در حال احتضار حق دارد در آخرین لحظات زندگی خویش با فردی که می‌خواهد همراه گردد.

ب-۲-۲-۲-۱ اطلاعات باید به نحو مطلوب و به میزان کافی در اختیار بیمار قرار گیرد.

ب-۲-۲-۱-۱ محتوای اطلاعات باید شامل موارد ذیل باشد :

ب-۲-۲-۱-۱-۱ مفاد منشور حقوق بیمار/مددجو در زمان پذیرش؛

ب-۲-۲-۱-۲ ضوابط و هزینه‌های قابل پیش بینی بیمارستان اعم از خدمات درمانی و غیر درمانی و ضوابط بیمه و معرفی سیستم های حمایتی در زمان پذیرش؛

ب-۲-۲-۱-۳ نام، مسؤولیت و رتبه‌ی حرفه‌ای اعضای گروه پزشکی مسئول ارائه مراقبت از جمله پزشک، پرستار و دانشجو و ارتباط حرفه‌ای آن‌ها با یکدیگر؛

ب-۲-۲-۱-۴ روش‌های تشخیصی و درمانی و نقاط ضعف و قوت هر روش و عوارض احتمالی آن، تشخیص بیماری، پیش آگهی و عوارض آن و نیز کلیه‌ی اطلاعات تأثیرگذار در روند تصمیم‌گیری بیمار؛

ب-۲-۲-۱-۵ نحوه‌ی دسترسی به پزشک معالج و اعضای اصلی گروه پزشکی در طول درمان؛

ب-۲-۲-۱-۶ کلیه‌ی اقداماتی که ماهیت پژوهشی دارند.

ب-۲-۲-۱-۷ ارائه آموزش‌های ضروری برای استمرار درمان؛

ب-۲-۲-۲-۱ نحوه‌ی ارائه اطلاعات باید به صورت ذیل باشد :

ب-۲-۲-۲-۱-۱ اطلاعات باید در زمان مناسب و متناسب با شرایط بیمار از جمله اضطراب و درد و ویژگی‌های فردی وی از جمله زبان، تحصیلات و توان درک در اختیار وی قرار گیرد، مگر این‌که:

- تأخیر در شروع درمان به واسطه‌ی ارائه‌ی اطلاعات فوق سبب آسیب به بیمار/مددجو گردد؛ (در این صورت انتقال اطلاعات پس از اقدام ضروری، در اولین زمان مناسب باید انجام شود).

- بیمار/مددجو علی‌رغم اطلاع از حق دریافت اطلاعات، از این امر امتناع نماید که در این صورت باید خواست بیمار/مددجو محترم شمرده شود، مگر این‌که عدم اطلاع بیمار/مددجو، وی یا سایرین را در معرض خطر جدی قرار دهد؛

ب-۲-۲-۲-۲-۱ بیمار/مددجو می‌تواند به کلیه‌ی اطلاعات ثبت‌شده در پرونده‌ی بالینی خود دسترسی داشته باشد و تصویر آن را دریافت نموده و تصحیح اشتباهات مندرج در آن را درخواست نماید.

- ب-۲-۳ حق انتخاب و تصمیم‌گیری آزادانه بیمار/مددجو در دریافت خدمات سلامت باید محترم شمرده شود .
- ب-۲-۳-۱ محدوده انتخاب و تصمیم‌گیری درباره موارد ذیل می‌باشد:
- ب-۲-۳-۱-۱ انتخاب پزشک معالج و مرکز ارائه‌کننده‌ی خدمات سلامت در چارچوب ضوابط ؛
- ب-۲-۳-۱-۲ انتخاب و نظر خواهی از پزشک دوم به عنوان مشاور ؛
- ب-۲-۳-۱-۳ شرکت یا عدم شرکت در هر گونه پژوهش، با اطمینان از اینکه تصمیم‌گیری وی تأثیری در تداوم و نحوه دریافت خدمات سلامت نخواهد داشت ؛
- ب-۲-۳-۱-۴ قبول یا رد درمان های پیشنهادی پس از آگاهی از عوارض احتمالی ناشی از پذیرش یا رد آن مگر در موارد خودکشی یا مواردی که امتناع از درمان شخص دیگری را در معرض خطر جدی قرار می‌دهد؛
- ب-۲-۳-۱-۵ اعلام نظر قبلی بیمار/مددجو در مورد اقدامات درمانی آتی در زمانی که بیمار/مددجو واجد ظرفیت تصمیم‌گیری می‌باشد ثبت و به عنوان راهنمای اقدامات پزشکی در زمان فقدان ظرفیت تصمیم‌گیری وی با رعایت موازین قانونی مد نظر ارائه‌کنندگان خدمات سلامت و تصمیم‌گیرنده جایگزین بیمار/مددجو قرار گیرد .
- ب-۲-۳-۲ شرایط انتخاب و تصمیم‌گیری شامل موارد ذیل می‌باشد :
- ب-۲-۳-۲-۱ انتخاب و تصمیم‌گیری بیمار/مددجو باید آزادانه و آگاهانه ، مبتنی بر دریافت اطلاعات کافی و جامع (مذکور در بند دوم) باشد ؛
- ب-۲-۳-۲-۲ پس از ارائه اطلاعات، زمان لازم و کافی به بیمار/مددجو جهت تصمیم‌گیری و انتخاب داده شود .
- ب-۲-۳-۲-۴ ارائه خدمات سلامت باید مبتنی بر احترام به حریم خصوصی بیمار/مددجو (حق خلوت) و رعایت اصل رازداری باشد .
- ب-۲-۳-۲-۱ رعایت اصل رازداری راجع به کلیه‌ی اطلاعات مربوط به بیمار/مددجو الزامی است مگر در مواردی که قانون آن را استثنا کرده باشد ؛
- ب-۲-۳-۲-۲ در کلیه‌ی مراحل مراقبت اعم از تشخیصی و درمانی باید به حریم خصوصی بیمار/مددجو احترام گذاشته شود. ضروری است بدین منظور کلیه‌ی امکانات لازم جهت تضمین حریم خصوصی بیمار/مددجو فراهم گردد؛
- ب-۲-۳-۲-۳ فقط بیمار/مددجو و گروه درمانی و افراد مجاز از طرف بیمار/مددجو و افرادی که به حکم قانون مجاز تلقی می‌شوند می‌توانند به اطلاعات دسترسی داشته باشند؛
- ب-۲-۳-۲-۳ بیمار/مددجو حق دارد در مراحل تشخیصی از جمله معاینات، فرد معتمد خود را همراه داشته باشد. همراهی یکی از والدین کودک در تمام مراحل درمان حق کودک می‌باشد مگر اینکه این امر بر خلاف ضرورت‌های پزشکی باشد.
- ب-۲-۳-۵ دسترسی به نظام کارآمد رسیدگی به شکایات حق بیمار/مددجو است .

ب-۲-۵-۱ هر بیمار/مددجو حق دارد در صورت ادعای نقض حقوق خود که موضوع این منشور است، بدون اختلال در کیفیت دریافت خدمات سلامت به مقامات ذی صلاح شکایت نماید؛

ب-۲-۵-۲ بیمار/مددجویان حق دارند از نحوه رسیدگی و نتایج شکایت خود آگاه شوند؛

ب-۲-۵-۳ خسارت ناشی از خطای ارائه کنندگان خدمات سلامت باید پس از رسیدگی و اثبات مطابق مقررات در کوتاه‌ترین زمان ممکن جبران شود.

در اجرای مفاد این منشور در صورتی که بیمار به هر دلیلی فاقد ظرفیت تصمیم‌گیری باشد، اعمال کلیه‌ی حقوق بیمار/مددجو- مذکور در این منشور- بر عهده‌ی تصمیم‌گیرنده‌ی قانونی جایگزین خواهد بود. البته چنانچه تصمیم‌گیرنده‌ی جایگزین بر خلاف نظر پزشک، مانع درمان بیمار/مددجو شود، پزشک می‌تواند از طریق مراجع ذیربط درخواست تجدید نظر در تصمیم‌گیری را بنماید.

چنانچه بیماری که فاقد ظرفیت کافی برای تصمیم‌گیری است، اما می‌تواند در بخشی از روند درمان معقولانه تصمیم بگیرد، باید تصمیم او محترم شمرده شود.